

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/244/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

247/2019. (IX. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) az I. r. panaszos és a II. r. panaszos¹ 2019. június 21-én előterjesztett **panaszát** a 2019. szeptember 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra és dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a S. városi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő mulasztás nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok a 2019. június 17-én történt rendőri intézkedés (elővezetés) miatt 2019. június 21-én, postai úton panaszt terjesztett elő.

I.

A fenti napon a panaszosok lakcímén három egyenruhás rendőr jelent meg 8 óra körül. A II. r. panaszos tartózkodott otthon (ő értesítette végül az I. r. panaszost a rendőri intézkedésről, aki a hívást követő percekben a helyszínre ért). A panaszosok elmondása szerint egy rendőr az utcán, két rendőr pedig a kapun belül a hátsó bejáratnál állt.

Az I. r. panaszos helyszínre érkezésekor O. A. rendőr vitázott a II. r. panaszossal, miközben az ő kezét „csavargatta”. Az I. r. panaszos kérdezte, hogy mi a probléma az ő házánaál, amire – a panaszosok elmondása szerint – O. A. rendőr azt válaszolta, hogy elővezetési parancsuk van.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ezen túl mást nem közöltek a rendőrök, írásbeli dokumentumot nem mutattak be, nem igazolták magukat, – az utcán álló rendőr kivételével – nem is köszöntek.

Az I. r. panaszos kifejezetten sérelmezi, hogy csupán azután tudta meg, hogy mi volt a magánlakásán történő intézkedés oka, miután a II. r. panaszost (fiát) nagyjából 15 perc múlva szabadon bocsájtották. Mint kiderült egy szabálysértési bírság kifizetése érdekében állították elő őt a postára, ahonnan a bírság megfizetését követően engedték el (ennek keretében lefénképezték a feladóvevényt). A II. r. panaszos elmondása szerint az előállítás végén az intézkedő rendőrök gúnyosan közölték vele, hogy „lehet menni”.

Az I. r. panaszos sérelemként emelte ki, hogy magánlakásába a rendőrök behatoltak, őt, mint az ingatlan tulajdonosát nem tájékoztatták megfelelően az intézkedés körülményeiről, ehhez kapcsolódó jogorvoslati lehetőségeiről, sőt – elmondása szerint – nem is vették emberszámba.

A panaszosok álláspontja szerint az I. r. panaszos férjének roma származása miatt a rendőrök előítéletesek voltak az intézkedésük során.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza:

A panaszosokkal szemben a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Alosztályának rendőrei, O. A. r. ftörm., D. N. c. r. ftörm. intézkedtek, valamint jelen volt a Rendészeti Szakgimnázium hallgatója, F. M. R..

Az intézkedés a fenti napon 9 óra 50 perckor kezdődött a II. r. panaszossal szemben. Mivel a II. r. panaszos a helyszínen közölte, hogy hajlandó a pénzbírságot önként megfizetni, így őt a S. városban található 1. postára vezették elő.

Az intézkedést követően az elővezetés végrehajtásáról (kísérés) jelentés készült.

Az intézkedő rendőrök a fenti napon 9 óra 40 perckor indultak a helyszínre a II. r. panaszos elővezetése céljából. Az elővezetésre a Rendőrkapitányság szolgálatparancsnoka adott utasítást, aki át is adta a rendőrök részére a szükséges dokumentumokat.

A rendőri jelentések alapján elmondható, hogy mivel a II. r. rendőr együttműködő volt, ezért vele szemben semmilyen kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, így az az állítás, miszerint O. A. r. ftörm. „csavargatta” a II. r. panaszos kezét, nem állja meg a helyét, vele szemben testi kényszert ugyanis nem alkalmaztak.

A magánlakásban történő intézkedés célja a II. r. panaszos elővezetése volt. A Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága a * számú határozatával a II. r. panaszos elővezetését rendelte el 2019. június 17-ére a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe. Ennek oka volt, hogy a II. r. panaszost 2018. szeptember 7-én szabálysértés elkövetése miatt 15.000 Ft helyszíni bírsággal sújtották, amelyet a II. r. panaszos határidőn belül nem fizetett meg, azt közérdekű munkával sem váltott meg, így a Gy. városi Járásbíróság a * számú végzésével a fennmaradó összeget 5000 Ft-nak megfelelő 3 nap elzárásra változtatta át, ám a II. r. panaszos a kijelölt időpontban nem jelent meg a büntetés-végrehajtási intézetben, és mulasztását törvényes határidőn

belül sem igazolta. A magánlakásban történő intézkedés jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 39. §-ának (1) bekezdés f) pontja volt.

A rendőri jelentések tanúsága szerint a helyszínen a II. r. panaszos nyitott ajtót, akivel ekkor részletesen közölték az intézkedő rendőrök az elővezetés tényét, majd részére átadták az elővezetői határozat egy példányát [Szolgálati Szabályzat 34. §-ának (1) bekezdése]. Ekkor a helyszínen más nem tartózkodott.

Az intézkedés során a II. r. panaszos kérte, hogy egy hozzátartozóját telefonon értesíthesse az elővezetésről, amit a rendőrök számára – saját készülékén – megengedtek. Mivel a II. r. panaszos külön nem kérte, hogy a rendőrök bárki mást is értesítsenek az elővezetésről (mivel azt a panaszos maga tette meg), külön nem értesítették az intézkedés tényéről az I. r. panaszost.

Az I. r. panaszos akkor érkezett meg, amikor a rendőrök és a II. r. panaszos az ingatlan udvaráról kifele haladtak az utcára. Az I. r. panaszossal szemben a rendőrök nem intézkedtek, így nem terhelte őket az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti kötelezettség. Egyébként – a rendőri jelentések tanúsága alapján – az I. r. panaszos a helyszínen nem kért közvetlen felvilágosítást a rendőröktől (a köszönésen kívül más kommunikációt nem folytattak vele a rendőrök). Mivel azonban a rendőrök számára köztudomású volt, hogy az I. r. panaszos a II. r. panaszos közvetlen hozzátartozója, így a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 34. §-ának (2) bekezdése értelmében lehetőséget biztosítottak arra, hogy a II. r. panaszos az I. r. panaszostól elbúcsúzzon, szóban kommunikáljanak egymással. Ennek során a II. r. panaszos minden fontos információt közölhetett az I. r. panaszos részére. Ekkor a II. r. panaszos közölte is, hogy a pénzbírság megfizetését követően haza fog menni. Mivel a rendőrök hagyták, hogy a II. r. panaszos telefonon értesítse az I. r. panaszost (aki értesítés nélkül nem is érkezett volna a helyszínre), valamint hagyták a panaszosokat a helyszínen is kommunikálni, a rendőrök az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében foglalt felvilágosítás adási kötelezettségüknek is eleget tettek.

A rendőri jelentések szerint a rendőrök az intézkedés végén nem közöltek olyat, hogy „lehet menni”, hanem közölték a II. r. panaszossal, hogy az intézkedést befejezték, felvilágosították őt az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti panasztételi lehetőségekről, majd napszaknak megfelelően elkészöntek, és őt sérülés és panaszmentesen szabadon bocsájtották.

Az intézkedő rendőrök – korábbi intézkedéseikből kifolyólag – tisztában voltak a panaszosok roma származásával, ám ez a tény semmilyen módon nem befolyásolta az intézkedést, a szolgálati fellépés módját, a rendőri intézkedést kizárólag a jogszabályokban meghatározottak szerint, részrehajlás mentesen hajtották végre.

2) Az elővezetés végrehajtásáról (kísérés) szóló jelentés az állásfoglalás II. rész 1) pontjában foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

A II. r. panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése, valamint a Szolgálati Szabályzat 25. §-a alapján igazoltatták, majd az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálták.

A II. r. panaszos a pénzbírság megfizetési kötelezettségét 10 óra 6 perckor hiánytalanul teljesítette, így őt – figyelemmel az Rtv. 34. §-ának (1) és (2) bekezdésére, a Szolgálati Szabályzat 33. §-ának (1) és (2) bekezdésére – nem vezették elő a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetre.

A II. r. panaszos hozzátartozó vagy más személy értesítését nem kérte.

3) Az elővezetés végrehajtásáról szóló jelentéshez kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az elővezetés szakszerű volt, és megfelelt az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdése szerinti arányosság követelményének.

4) Az intézkedő rendőrök külön jelentése az állásfoglalás II. rész 1)-3) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza:

Az intézkedés megkezdésekor a helyszínen a rendőrök „Jó reggelt, rendőrség” felkiáltással kezdeményeztek kapcsolatot a II. r. panaszossal. Erre nem reagált senki. Az ingatlan egybefüggő kerítéssel volt körbekerítve, de az utca felőli ajtó nyitva volt, amin akadály nélkül be lehetett menni annak udvarára. A rendőrök – az elővezetés érdekében – bementek az ingatlan udvarára, és „Jó reggelt, rendőrség” felkiáltásokkal igyekeztek felvenni a kapcsolatot a II. r. panaszossal. Az ingatlan terasz felőli része nem volt nyitható, ott több dolog is elzárta az utat, ezért egy látható, hátsó ajtó felé indult az egyik rendőr. A kapcsolatfelvétel érdekében a rendőrök tovább kiabáltak, miközben a rendőr a hátsó ajtó előtti lépcsőn felment, majd kopogott. A kopogásra végül ajtót nyitott a II. r. panaszos. Az intézkedő rendőr a napszaknak megfelelő köszönést, majd tisztelgést követően azonosította magát, és szóban közölte az intézkedés (elővezetés) tényét, amellyel egyetemben át is adta az elővezetésről szóló határozat egy példányát a II. r. panaszos részére.

A rendőrök közölték a II. r. panaszossal, hogy vegye magához a megfelelő mértékű pénzt (mivel ekkor már közölte, hogy hajlandó megfizetni a bírságot), és öltözzön fel. A II. r. panaszos kérte, hogy értesíthesse az I. r. panaszost, majd – kérdésre – közölte, hogy mást nem kíván értesíteni.

Mikor indulni készültek a II. r. panaszos kérte a rendőrt, hogy amíg ő bezárja az ingatlan ajtaját, addig hagyja el az udvart, mert „speciálisan lehet csak bezárni az ajtót”, és nem akarja, hogy annak módját más is lássa. A rendőr közölte, hogy mivel intézkedés alatt áll, erre nincs lehetőség. A II. r. panaszos ezt elsőre nem értette meg. A II. r. panaszos arra is megkérte a rendőröket, hogy a postára saját gépjárművével mehessen, ám a rendőrök közölték, hogy erre szintén nincs lehetőség.

Amikor a helyszínre érkezett az I. r. panaszos, neki a napszaknak megfelelően köszöntek. Az I. r. panaszos megkérdezte a fiát, hogy mi történik, amire azt a választ kapta, hogy „visznek a rendőrök a postára, mert csekkem van, kifizetem és jövök haza”. Az I. r. panaszos ezt követően több kérdést is feltett a fiának, ám erre nem kapott választ.

Az intézkedés során F. M. R. hallgató mindvégig az utcán tartózkodott, ő intézkedést nem foganatosított.

5) A Gyulai Járásbíróság végzése szerint a II. r. panaszossal szemben kiszabott 15.000 Ft helyszíni bírságból a fennmaradó 15.000 Ft összeget 5000 Ft-nként egy-egy nap, összesen három nap szabálysértési elzárásra változtatja át. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 141. §-ának (14) bekezdése értelmében, amennyiben az elkövető, vagy helyette más a pénzbírságot, illetve a szabálysértési elzárásra átváltoztatott pénzbírságot a még le nem töltött napoknak megfelelő összegét igazoltan megfizeti, a szabálysértési elzárás nem foganatosítható, illetve a szabálysértési elzárás foganatosítását követően nyomban szabadon kell bocsájtani.

6) A Rendőrkapitányság határozata szerint a II. r. panaszos kíséréssel történő elővezetését rendelte el a Rendőrkapitányság vezetője a Gy. városi Járásbíróság végzésének megfelelően a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe.

7) A Rendőrkapitányság által a Testület rendelkezésére bocsájtott egyéb dokumentumok (I. Menetlevél; feladóvevényről készült másolat) a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaz, így azok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A panaszosok sérelmezték az elővezetés módját (a II. r. panaszossal szembeni testi kényszerszt, az alkalmazott hangnemet), az azonosítási, valamint felvilágosítás adási kötelezettség elmulasztását. A panaszosok álláspontja szerint az intézkedés diszkriminatív volt.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosok Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való, VI. cikkében foglalt magán- és családi élet, otthon tisztelben tartásához fűződő, XX. cikkében foglalt testi egészséghez való, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, valamint XV. cikkében foglalt egyenlő bánásmód követelményét az alábbiak szerint.

1) A Testület első körben azt vizsgálta, hogy a rendőrség a II. r. panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A II. r. panaszos elővezetését Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága határozatban rendelte el. Ennek oka volt, hogy a II. r. panaszost 2018. szeptember 7-én szabálysértés elkövetése miatt 15.000 Ft helyszíni bírsággal súlytották, amelyet a II. r. panaszos határidőn belül nem fizetett meg, azt közérdekű munkával sem váltott meg, így a Gy. városi Járásbíróság végzésével a fennmaradó 15.000 Ft összeget 5000 Ft-nként egy-egy nap, összesen három nap szabálysértési elzárásra változtatta át.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2., 8. és 16. pontjainak megfelelően a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, büntetés-végrehajtási feladatokat lát el, valamint elvégzi a részére törvényben vagy kormányrendeletben megállapított [...] egyéb feladatokat.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja.

A Szolgálati Szabályzat 33. §-ának (1) bekezdése szerint elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogatosítani.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének tisztázása érdekében a Testület az alábbi jogszabályhelyek felhívását tartja szükségesnek:

A Szabs. tv. 72. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szabálysértési hatóság elővezetését rendeli el annak az elkövetőnek, aki a szabályszerűen kézbesített felhívás ellenére a büntetésként

kiszabott szabálysértési elzárás vagy a nem teljesített közérdekű munka, a meg nem fizetett pénzbírság, illetve helyszíni bírság helyébe lépő szabálysértési elzárás végrehajtására kijelölt büntetés-végrehajtási intézetben a megadott határnapon nem jelenik meg.

A Szabs. tv. 141. §-ának (14) bekezdésének megfelelően, ha az elkövető vagy helyette más a pénzbírságot, a helyszíni bírságot, illetve a szabálysértési elzárásra átváltoztatott pénzbírságnak vagy helyszíni bírságnak a még le nem töltött napoknak megfelelő összegét igazoltan megfizeti, a) a szabálysértési elzárás nem foganatosítható, illetve b) a szabálysértési elzárás foganatosítását követően az elkövetőt nyomban szabadon kell bocsátani.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján elmondható, hogy a II. r. panaszost, mivel együttműködő magatartást tanúsított, és vállalta a pénzbírság megfizetését, végül nem a kijelölt büntetés-végrehajtási intézetre, hanem a S. városban található 1. postára vezették elő.

A Testület megítélése szerint a Rendőrkapitányság hivatkozott – a Gy. városi Járásbíróság végzése alapján hozott – elővezetést elrendelő határozatának megfelelően a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga, személyi szabadságának korlátozása jogszerű volt.

2) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűen léptek-e be a panaszosok magánlakásába.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök az elővezetés végrehajtása érdekében léptek a panaszosok magánlakásának területére.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás [...] sérthetlenségéhez [...], valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban történő rendőri intézkedésekről. E § (1) bekezdésének f) pontja szerint rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve az elővezetés végrehajtása érdekében. E § (4) bekezdésének megfelelően a magánlakásban való tartózkodás csak a feladat végrehajtásához szükséges ideig tarthat.

Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

A Testület rendelkezésére álló információk szerint az intézkedő rendőrök beléptek a panaszosok házához tartozó ingatlan területére (tehát a panaszosok Rtv. 97. §-a szerint magánlakása területére) abból a célból, hogy – az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés f) pontja által teremtett felhatalmazás alapján – a panaszost elővezessék. Miután a II. r. panaszos – a hátsó ajtón való kopogtatásra reagálva – ajtót nyitott, a rendőrök azonosították magukat, közölték az elővezetés tényét, átadták az erről szóló határozat egy példányát, majd – az igazoltatást és a ruházat-átvizsgálást követően – megkezdték a panaszos elővezetését a S. város 1. számú postára (mivel a panaszos vállalta, hogy megfizeti a pénzbírság összegét). Az intézkedés 9 óra 50 perckor indult, 10 óra 6 perckor pedig már a panaszost szabadon bocsájtották a postáról, így az intézkedő rendőrök pusztán néhány percet töltöttek a panaszosok magánlakásán.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőrök jogszerűen, kellő felhatalmazás birtokában léptek a panaszosok magánlakásának területére, és ott pusztán az elővezetés

végrehajtása érdekében, a szükséges ideig tartózkodtak, így nem sérült a panaszosok magán- és családi életének, az otthon tiszteletben tartásához fűződő alapvető joga.

3) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök neki nem köszöntek, számára nem azonosították magukat, és a jogorvoslati lehetőségekről sem adtak neki felvilágosítást.

A rendőrség álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az I. r. panaszossal szemben nem kezdeményeztek intézkedést, így felé nem terhelte őket Rtv. 20. §-ából fakadó kötelezettség. Mindemellett a napszaknak megfelelően köszöntek az I. r. panaszosnak, amikor megérkezett a helyszínre. Ugyanakkor a II. r. panaszossal szemben intézkedést kezdeményező rendőr a napszaknak megfelelő köszönést, majd tisztelgést követően azonosította magát, és szóban közölte az intézkedés (elővezetés) tényét, amellyel egyetemben át is adta az elővezetésről szóló határozat egy példányát a II. r. panaszos részére, végül pedig – az intézkedés befejezésekor – felvilágosították a panasztételi lehetőségekről.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 20. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőr köteles intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése alapján az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg.

Az Rtv. 20. §-ában rögzítettek célja, hogy az intézkedés és az intézkedő rendőr a későbbi panasz- és jogorvoslati eljárásokban azonosítható legyen.

A Testület rendelkezésére álló információk alapján a II. r. panaszos felé – mivel vele szemben intézkedést kezdeményeztek – a rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. §-ában foglalt kötelezettségeiknek. E ténnyel ellentétes kijelentést az I. r. panaszos nem tett, így a Testület elfogadja a rendőrség álláspontját. A panaszbeadvány megfogalmazása alapján az I. r. panaszos kifejezetten azt sérelmezte, hogy a rendőrök az ő irányába nem tettek eleget az Rtv. 20. §-ából fakadó kötelezettségeiknek.

A fentieknek megfelelően I. r. panaszos felé nem terhelte az Rtv. 20. §-ából fakadó kötelezettség a rendőröket, mivel őt nem vonták az intézkedés alá. A köszönés kérdése tekintetében ugyan ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspontok között, ugyanakkor a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján abban az esetben sem tekinti a köszönés elmulasztását alapjogsérelem okozására alkalmas körülménynek, hogyha az intézkedést fogyanatosító rendőr bizonyíthatóan elmulasztja a köszönést, hiszen a köszönés hiánya a panaszos oldalán alapjogi sérelem okozására nem alkalmas. **Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy e tekintetben nem sérült az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

4) Az I. r. panaszos sérelmezte, hogy őt nem világosították föl a II. r. panaszossal szembeni, magánlakásán történt intézkedés körülményeiről (pusztán az elővezetés tényét közölték), számára az intézkedéshez kapcsolódó dokumentumot nem mutattak föl.

A rendőrség álláspontja szerint minden szükséges – intézkedéshez kapcsolódó – információt közöltek, az elővezetést elrendelő határozat egy példányát pedig átadták az intézkedés alá vont II. r. panaszos számára, akinek volt lehetősége az intézkedésről telefonon értesíteni az I. r. panaszost, majd a helyszínen szóban is kommunikálni vele. Mindezeknek megfelelően a rendőrök eleget tettek az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében foglalt segítségnyújtási és felvilágosítás adási kötelezettségüknek is. A rendőrség külön kiemelte, hogy az I. r. panaszos feléjük nem intézett kérdést az intézkedés körülményeire vonatkozóan, a kérdéseit a II. r. panaszos felé intézte.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésének megfelelően rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Az Rtv. 39. §-ának (3) bekezdése szerint a birtokos távollétében történt behatolást követően – [...] – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni. E rendelkezés azonban jelen panaszügyben nem releváns, ugyanis a hivatkozott törvényszöveg a birtokos és nem a tulajdonos távolléte esetére írja elő a külön tájékoztatási kötelezettséget. Jelen panaszügyben a II. r. panaszos is az érintett magánlakás birtokosának számít, így nem volt szükség e rendelkezés alkalmazására, azaz az I. r. panaszos külön tájékoztatására.

A panaszosi beadványból kiderül, hogy végül az I. r. panaszos minden – a II. r. panaszossal szemben, magánlakásán történt intézkedéshez kapcsolódó – szükséges információhoz legkésőbb a II. r. panaszos hazaérkezését követően hozzájutott. Ugyanakkor a Testület nem tekinthet el annak vizsgálatától, hogy ezen információkat az I. r. panaszos honnan kapta meg. Ugyanis a törvény alapján a rendőrnek nem pusztán hozzáférést kell biztosítania a szükséges információkhoz, hanem azokat – a tőle elvárható módon – neki kell megadni a hozzáforduló számára, így az az álláspont, miszerint azzal, hogy a rendőrök engedték kommunikálni az I. r. és a II. r. panaszost, teljesítették az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettséget, nem fogadható el.

Jelen esetben ugyanakkor ellentmondás feszül a panaszosi és a rendőrségi álláspont között. A rendőrség álláspontja szerint ugyanis az I. r. panaszos nem intézett kérdést az intézkedő rendőrök felé (a kérdéseit az I. r. panaszos felé intézte). Amennyiben ez az állítás megfelel a valóságnak, úgy az intézkedő rendőröket nem terhelte az Rtv. 24. §-nak (1) bekezdéséből fakadó felvilágosítás adási kötelezettség. **A Testület rendelkezésére álló információk alapján nem oldható fel a panaszosi és a rendőrségi álláspont közötti ellentmondás, így nem állapítható meg az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.**

5) A panaszbeadvány szerint az I. r. panaszos érkezésekor O. A. r. flörm a II. r. panaszos kezét „csavargatta”.

A Rendőrkapitányság álláspontja szerint a II. r. panaszossal szemben testi kényszerszert, vagy más kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, mivel együttműködő magatartást tanúsított.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ugyanezen § (2) bekezdése pedig rögzíti, hogy több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az

intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár (arányosság követelménye).

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdésének megfelelően a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz [...] fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 47. §-ának megfelelően a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése szerint az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése alapján a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A panaszosi és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésére álló információk alapján feloldani nem lehet, így nem állapítható meg a panaszos testi épségéhez fűződő alapvető jogának a sérelme.

6) A panaszosok álláspontja szerint a rendőri intézkedés az I. r. panaszos férjének roma származása miatt részrehajló volt.

A Rendőrkapitányság álláspontja szerint az intézkedő rendőrök – korábbi intézkedéseikből kifolyólag – tisztában voltak a panaszosok roma származásával, ám ez a tény semmilyen módon nem befolyásolta az intézkedést, a szolgálati fellépés módját, a rendőri intézkedést kizárólag a jogszabályokban meghatározottak szerint, részrehajlás mentesen hajtották végre.

Az Rtv. hivatkozott 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésének megfelelően a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A Testület álláspontja szerint az Alaptörvény XXIV. cikkében deklarált tisztességes eljárásból való jog alapvető jogállami követelmény, amelynek megfelelően a jogok érvényesítése olyan eljárás keretében kell, hogy történjen, amely megfelelő biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan, azaz önkénytől mentes állami döntésre. Természetes követelmény tehát a tisztességes eljárásból való jog érvényesülése egy demokratikus jogállam esetében, hiszen az egyes emberekkel szemben az állam természetétől fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van.

Az önkénytől mentes államhatalmi fellépés követelménye szorosan összefügg az Alaptörvény jogegyenlőségre és egyenlő bánásmódra vonatkozó Szabadság és Felelősség fejezet XV. cikkében foglalt, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003.

évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) követelményeivel. A hivatkozott alaptörvényi és jogszabályi követelmények alapján elmondható, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, azaz Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

Az Ebktv. 4. §-ának d) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelményét a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek [...] eljárásaik és intézkedéseik során (a továbbiakban együtt: jogviszony) kötelesek megtartani. [E követelményre utal az Rtv. hivatkozott 13. §-ának (2) bekezdése.]

A Testület rendelkezésére álló információk alapján elmondható, hogy a rendőri intézkedés alapja – ahogy azt az állásfoglalás II. rész 1) pontjában kifejtette a Testület – egy bírói végzés alapján elrendelt elővezetés volt, amely – mivel a II. r. panaszos együttműködő volt és vállalta a pénzbírság megfizetését, a Szabs. tv. hivatkozott 141. §-ának (14) bekezdésének megfelelően – pusztán 9 óra 50 perctől 10 óra 6 percig, azaz alig több, mint negyed óráig tartott. A panaszos ezt követően nyomban haza tudott menni. A II. r. panaszos értesíthette közeli hozzátartozóját (az I. r. panaszost), és személyesen is kommunikálhatott vele. A Testület megítélése szerint – még a nem tisztázható körülmények figyelembe vételével (felvilágosítás adási kötelezettség, testi kényszer, hangnem) együtt is – a rendőri intézkedésnek nem volt olyan eleme, amely felvetné a részrehajló intézkedés lehetőségét. **Ugyan a panaszosi és a rendőri álláspontok között ellentmondás feszül, a rendelkezésre álló információk alapján a Testület a rendőrség álláspontját fogadja el: a panaszolt rendőri intézkedés nem volt részrehajló, nem sértette az egyenlő bánásmód követelményét.**

7) A Testület vizsgálta az intézkedő rendőrök panaszosokkal szembeni hangnemét.

A panaszosok sérelmezték, hogy az intézkedés végével gúnyosan közölték a II. r. panaszossal, hogy „lehet menni”.

A Rendőrkapitányság álláspontja szerint a rendőrök az intézkedés végén nem közöltek olyat, hogy „lehet menni”, hanem közölték a II. r. panaszossal, hogy az intézkedést befejezték, felvilágosították őt az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti panasztételi lehetőségekről, majd napszaknak megfelelően elkészöntek, és őt sérülés és panaszmentesen szabadon bocsájtották.

A Testület a panasz e része kapcsán emlékeztet az Rtv. már hivatkozott 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg a tv-

ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így nem állapítható meg a II. r. panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának a sérelme.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrkapitányság rendőreinek a bírósági végzésen alapuló rendőrkapitánysági – elővezetést elrendelő – határozat alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek keretében jogszerűen léptek a panaszosok magánlakásának területére, és amely intézkedés során részrehajlás mentesen léptek föl a II. r. panaszossal szemben, így ezek tekintetében nem sérült a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való, magán- és családi életének, az otthon tiszteletben tartásához fűződő alapvető joga, a panaszolt rendőri intézkedés nem sértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A rendelkezésre álló elégtelen bizonyítási eszközök miatt a II. r. panaszossal szemben esetleg alkalmazott testi kényszer kérdésében nem tudott a Testület érdemben állást foglalni.

A Testület az ügy kivizsgálása során megállapította, hogy az I. r. panaszossal szemben nem intézkedtek a Rendőrkapitányság rendőrei, így az a körülmény, hogy az ő irányába a Rendőrkapitányság rendőrei esetleg nem teljesítették az Rtv. 20. §-ában foglaltakat, nem sértette az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát. Vizsgálta ugyanakkor a Testület a rendőrök felvilágosítás adási kötelezettségét, ám mivel a rendelkezésre álló információk alapján nem oldható fel a panaszosi és a rendőrségi álláspontok közötti ellentmondás, nem állapítható meg az I. r. panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a sérelme.

A Testület szintén nem tudott érdemben állást foglalni az intézkedő rendőrök hangnemét illetően, mivel a rendelkezésre álló információk alapján nem oldható fel a panaszosi és rendőrségi álláspontok közötti ellentmondás.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. szeptember 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag